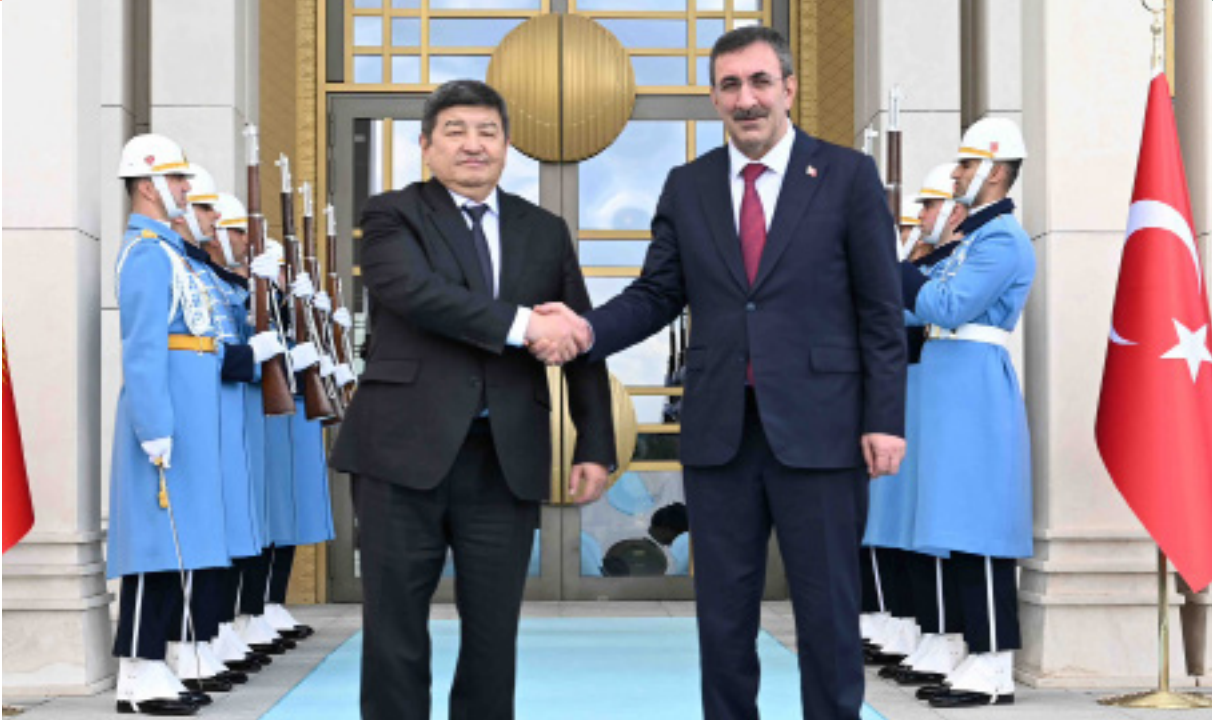

ORASAM

HABER BÜLTENİ
ŞUBAT 2024 / 71. SAYI

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE İŞ FORUMU ANKARA'DA DÜZENLENDİ

Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı Akılbek Japarov, 9 Şubat'ta Ankara'da düzenlenen Kırgız-Türk iş forumunda yaptığı konuşmada, Kırgızistan ile Türkiye arasındaki ilişkilerin her anda yeni bir seviyeye ulaştığını söyledi. Başbakan'a göre Türkiye, 2022 yılında 341.6 milyon dolarlık yatırımla Kırgızistan ekonomisindeki en büyük yabancı yatırımcı oldu. Ocak ve Kasım 2023 arasında iki ülke arasındaki ticaret cirosu yeniden artarak 560.5 milyon dolara ulaştı. Japarov, iki ülke hükümetlerinin büyük altyapı projelerini finanse edecek bir Kırgız-Türk Yatırım Fonu oluşturmak için çalıştığını da sözlerine ekledi. Forumda Kırgızistan Ekonomi ve Ticaret Bakanı Daniyar Amangeldiev, Türk girişimcilere Kırgızistan'daki fırsatlar hakkında bilgi verirken, vergi indirimleri ve

yatırımcılara verilen desteklere dikkat çekti. Forum, aralarında Kırgızistan'dan Türkiye'ye ceviz tedarikine ilişkin bir sözleşmenin de bulunduğu ortak projelere ilişkin sekiz işbirliği belgesinin imzalanmasıyla sona erdi. Aynı gün Japarov ve Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Kırgız-Türk Hükümetlerarası Ticari ve Ekonomik İşbirliği Komisyonu'nun 11. toplantısına eş başkanlık yaptı. Toplantıda ekonomi, yatırım, enerji, sanayi, tarım, ulaştırma, turizm, sağlık, kültür ve eğitim alanları ele alındı. Toplantıda Japarov, Kırgızistan'ın Türkiye'de ticaret misyonunun kurulmasının iki devlet arasındaki ekonomik bağların derinleşmesine yardımcı olacağını, ticaret ve yatırım alanlarında işbirliğinin sürdürülebilir gelişimini sağlayacağını belirtti.

KIRGIZİSTAN VE KAZAKİSTAN TİCARET CİROSUNU 2 MİLYAR DOLARA ÇIKARMAK İÇİN ÇALIŞMAYA DEVAM EDİYOR

Bakanlar Kurulu Başkanı Akılbek Caparov, Almatı'ya gerçekleştirdiği çalışma ziyareti sırasında Kazakistan Başbakanı Alihan Smailov ile bir araya geldi. Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti basın servisinden yapılan açıklamada bu yönde bilgi verildi. Caparov, Kırgızistan ve Kazakistan arasındaki mevcut ilişkilerin yüksek düzeydeki siyasi diyalogu teyit ettiğini belirtti. Karşılıklı ticaret ve yatırım hacminin her yıl arttığını, ticari, bilimsel ve

kültürel bağların yoğunlaştığını söyledi. Alihan Smailov da geçen yılın ilk 11 ayında iki ülke arasındaki karşılıklı ticaretin %12 artarak 1.3 milyar dolara ulaştığını vurguladı. Smailov, "Hükümetler, ticaret hacmini 2 milyar dolara çıkarmak için devlet başkanları tarafından daha önce belirlenen görev üzerinde çalışmaya devam ediyor. Kazak-Kırgız stratejik ortaklığını her alanda daha fazla desteklemeye hazırız" dedi.

TÜRKİYE KIRGIZİSTAN'A EN ÇOK YATIRIM YAPAN İLK 5 ÜLKE ARASINDA

Bakanlar Kurulu Başkanı - Cumhurbaşkanı İdaresi Başkanı - Akılbek Caparov Ankara'ya gerçekleştirdiği resmi ziyaret kapsamında Kırgız-Türk iş forumuna katıldı. Konuyla ilgili açıklama Bakanlar Kurulu basın servisinden bildirildi. Akılbek Caparov, konuşmasında girişimcilerin iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin ana itici gücü olduğunu belirtti. Cumhurbaşkanı Sadır Caparov döneminde Kırgız-Türk ilişkilerinin her alanda yeni bir düzeye ulaştığını ifade etti. “Özellikle Ocak-Kasım 2023 döneminde Kırgızistan ile Türkiye arasındaki ticaret hacmi 560.5 milyon dolar olarak gerçekleşti. Aynı zamanda, Türkiye 2022 yılında Kırgız ekonomisindeki en büyük yatırımcı olurken, Türkiye’den gelen toplam yatırım miktarı 341.6 milyon dolar oldu. Türkiye, 2023 yılının 9 aylık sonuçlarına göre Kırgızistan’a en fazla yatırım yapan beş ülke listesinde yer aldı” dedi. Akılbek Caparov ayrıca, Kırgızistan Devlet Başkanı’nın büyük altyapı projelerinin finanse edilmesi amacıyla Kırgız Cumhuriyeti’nin “Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasına İlişkin Kanunu” imzaladığını bildir-

di. İki ülke hükümetleri Kırgız-Türk Yatırım Fonu’nun kurulması üzerinde çalışmaktadır. Geçen yıl ve bu yıl Cumhurbaşkanı’nın “Ticari kuruluşların denetlenmesine geçici bir yasak (moratoryum) getirilmesine ilişkin” kararlarının imzalandığını da belirtti. İş forumuna katılan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ise Kırgızistan ile Türkiye arasındaki ekonomik işbirliğinin büyük bir potansiyele sahip olduğunu ve Türkiye’nin iki ülke arasındaki ticaret hacmini yeni bir seviyeye taşımayı amaçladığını söyledi. Forumda Kırgızistan’da faaliyet gösteren Coca-Cola Kırgızistan, Sheraton Hotel, Demirbank ve Eti Bakır Tereksai gibi büyük Türk firmalarının temsilcileri de konuşma yaptı. Kırgızistan’da iş yapmanın iyi koşulları hakkında görüşlerini dile getirdiler. Forum sırasında ayrıca mal ihracatı, potansiyel yatırımcıların araştırılması ve çekilmesi ile enerji, tarım ve imalat sanayi alanlarındaki işletmeler arasındaki diğer işbirliği konularını görüşmek üzere ikili iş görüşmeleri yapıldı. Yaklaşık 500 girişimcinin katıldığı iş forumunun sonucunda 8 işbirliği sözleşmesi ve yatırım projelerinin ortak uygulanmasına ilişkin memorandum imzalandı.

TÜRK İLAÇ ŞİRKETİ BİŞKEK'TE TESİS KURMAYI PLANLIYOR

Bakanlar Kurulu Başkanı - Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı - Akılbek Caparov, Ankara'ya yaptığı resmi ziyaret kapsamında Türk ilaç şirketi Battal Holding'in başkanı Mehmet Berat Battal ile bir araya geldi. Toplantıda Mehmet Berat Battal, şirketin Kırgız Cumhuriyeti'nde yatırım projesi hayata geçirme ve sağlık alanında iş birliği yaparak yeni ortaklıklar kurma konusunu değerlendirdiğini belirterek, Kırgızistan'da tesis açmaya hazır olduklarını ve daha sonra ürünlerini komşu ülkelere ihraç etme niyeti taşıdıklarını ifade etti. Akılbek Caparov, Bişkek'te bir tesisin inşası için arazi tahsisi, vergi teşvikleri

ve elektrik avantajları sağlanması da dahil olmak üzere tam işbirliğine olan ilgisini dile getirdi ve ayrıca şirket yönetimini Kırgızistan'ı ziyaret etmeye davet etti. Görüşmeler sonucunda Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'na bağlı Ulusal Yatırım Ajansı ile ilaç sektöründe faaliyet gösteren bir anonim şirket arasında mutabakat zaptı ve işbirliği anlaşması imzalandı. Türk şirketinin Kırgız Cumhuriyeti'nde gerçekleştireceği olası üretimde tam olarak ne üreteceği henüz bildirilmedi. Yatırım miktarı da açıklanmadı.

KIRGIZİSTAN VE TÜRKİYE ARASINDA TRANSİT TAŞIMA İZİN FORMLARINA GEREK KALMADAN YAPILABİLİYOR

Kırgız-Türk hükümetlerarası komisyonunun XI. Toplantısı kapsamında, 28 Nisan 1992 tarihinde imzalanan “Kırgızistan hükümeti ile Türkiye hükümeti arasındaki uluslararası karayolu güzergahı hakkında” anlaşmanın değiştirilmesine ilişkin bir protokol imzalandı. Kırgız Cumhuriyeti Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı'nın basın servisine göre, bu tarihi olay, taşımacılık sektöründe iki halkın dostluğunu daha da güçlendiren

büyük bir başarı olarak değerlendirilmektedir. “Yapılan değişiklikler sonucunda iki ülkenin karayolu taşımacıları, uluslararası izin formları almadan Kırgızistan'dan Türkiye'ye ve Türkiye'den Kırgızistan'a ikili ve transit eşya taşımacılığında avantajlar elde edecek. Bu, iki ülke arasındaki ticareti büyük ölçüde kolaylaştıracak ve ekonominin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlayacak” denildi.

KIRGIZİSTAN'IN 2023 YILI DIŞ TİCARETİ 15.7 MİLYAR DOLAR OLDU

Ulusal İstatistik Komitesi'nin internet sitesinde yer alan habere göre, 2023 yılında Kırgızistan'ın dış ve karşılıklı ticaret hacmi 15.7 milyar dolar olarak gerekleőt. 2022 yılına kıyasla Kırgızistan'ın dış ve karşılıklı ticaret hacmi %29.9 artarken, toplam ticaret cirosu 15.7 milyar dolar oldu. Ajansa göre, ihracat 3.3 milyar dolar olarak gerekleőt ve 2022 yılına kıyasla %46.8 arttı. İthalat gelirleri ise 2022'ye

kıyasla %26 artarak 12.4 milyar dolara ulaőt. Avrasya Ekonomik Birlięi (AEB) űlkeleriyle yapılan ticaret 4.3 milyar dolar olarak gerekleőt ve űlkenin toplam ticaret cirosunun %27.8'ini oluőturdu. Kalan 11.3 milyar dolarlık ticaret, yani toplam ticaret cirosunun %72.2'si AEB dıőındaki űçűncű űlkelerle gerekleőtmiőt.

2023 YILINDA KIRGIZİSTAN İLE TÜRKİYE ARASINDAKİ TİCARET CİROSU %30 ARTARAK 1.34 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

Kırgız Cumhuriyeti Parlamentosu Uluslararası İlişkiler, Koruma, Güvenlik ve Göç Komitesi 19 Şubat'ta Kırgız Cumhuriyeti'nin Türkiye Büyükelçiliği'nin 2023 yılı faaliyetleri hakkında bilgi aldı. Kırgız Cumhuriyeti'nin Türkiye Büyükelçisi Ruslan Kazakbaev, Kırgız Cumhuriyeti'nin Türkiye Büyükelçiliği'nin 2023 yılı faaliyetlerinin, ilişkilerin tüm alanlarında ikili işbirliğinin güçlendirilmesini ve daha

da geliştirilmesini amaçladığını söyledi. Kazakbaev, "Ticari ve ekonomik işbirliği çerçevesinde, ticaret cirosunun 2022 yılına kıyasla %30 oranında arttığına dikkat edilmelidir. Verilere göre, Ocak-Kasım 2023 döneminde Kırgızistan ile Türkiye arasındaki ticaret hacmi yaklaşık 1.34 milyar ABD doları oldu" dedi.

2024 YILINDA 2 OTOMOBİL FABRİKASI FAALİYETE GEÇİRECEĞİZ - AKILBEK CAPAROV

2024 yılında 2 otomobil fabrikası faaliyete geçecek. Bu açıklama Bakanlar Kurulu Başkanı Akilbek Caparov tarafından 27 Şubat tarihinde düzenlenen “Agrodialogue 2024” forumunda yapıldı. Bakanlar Kurulu Başkanı’na göre Özbek-Kırgız ve Çin-Kırgız otomobil fabrikalarının bu yıl faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır.

Caparov, “31 Ağustos’a kadar Çin Halk Cumhuriyeti ile birlikte bir elektrikli otomobil fabrikasını devreye sokacağız ve 1 Mayıs’ta bir Kırgız-Özbek otomobil fabrikasını faaliyete geçireceğiz” dedi. Caparov, Kırgızistan’ın küresel otomobil üretim zincirine katılması gerektiğini de sözlerine ekledi.

BİŞKEK DOKTORLARI KEMİK İLİĞİ NAKLİ TEKNOLOJİSİNDE UZMANLAŞMAK İÇİN TÜRKİYE'YE GELDİ

Ulusal Anne ve Çocuk Sağlığı Merkezi'nin (UAÇSM) doktor, laboratuvar asistanı ve hemşirelerden oluşan toplam 8 kişilik sağlık ekibi Malatya'ya geldi. Kuruma göre ekip, buradaki üniversite kliniğinde kemik iliği nakli teknolojisi üzerinde çalışacak ve bu teknolojide uzmanlaşacak. Burası çocuklar da dahil olmak üzere kemik iliği dahil her türlü naklin yapıldığı devasa bir klinik. Sağlık görevlileri, Kırgız Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Türkiye'deki İnönü Üniversitesi arasında yapılan bir anlaşma çerçevesinde eğitim görecekler. Ayrıntılar

ajansın basın servisi tarafından verildi. İşbirliği çerçevesinde sekiz kişilik ekip İnönü Üniversitesinin kliniğinde kemik iliği nakli tekniği konusunda eğitilecek ve uzmanlaşacak. Klinikteki uzmanlar, kemik iliği nakilleri de dahil olmak üzere organ nakilleri gerçekleştirmektedir. Organ nakli ameliyatları hem yetişkinler hem de çocuklar üzerinde gerçekleştirilmektedir. UAÇSM Onkoloji Bölüm Başkanı Sultan Stambekov'a göre meslektaşları Türkiye'de çok iyi karşılandı. Doktorlar Malatya'daki eğitim programını tamamladıktan sonra Ulusal Anne ve Çocuk Sağlığı Merkezi'ne

ÖZBEKİSTAN VE KAZAKİSTAN BAŞBAKANLARI ALMATI'DA BİR ARAYA GELDİ

Özbekistan Başbakanı Abdulla Aripov başkanlığındaki Özbekistan Hükümeti heyeti, Avrasya Hükümetlerarası Konseyi ve Dijital Forumu'na katılmak üzere 2 Şubat'ta Almatı'ya (Kazakistan) geldi. Ziyaret çerçevesinde iki ülke hükümetlerinin heyetleri Özbekistan Başbakanı Abdulla Aripov ve Kazakistan Başbakanı Alikhan Smailov başkanlığında bir araya geldi. İki ülke arasındaki stratejik ortaklık ve müttefiklik ilişkilerinin dostluk, iyi komşuluk ve karşılıklı saygı ruhu

içinde hızla geliştiği ve iki ülke liderlerinin çok taraflı ilişkilerin daha da geliştirilmesi için özel görevler tanımladıkları belirtildi. Özbekistan ve Kazakistan arasında her yönde olumlu büyüme dinamikleri gözlenmektedir. Özellikle ticaret hacmi son 7 yılda iki kattan fazla artmıştır. Ekonominin çeşitli sektörlerinde önemli ortak projeler hayata geçirilmektedir. Ulaşım ve enerji alanındaki işbirliği önemli ölçüde yoğunlaşmıştır. Bölgeler arası ve kültürel-insani işbirliği genişlemektedir. Toplantıda taraflar bu ve gündemdeki diğer konular hakkında görüş alışverişinde bulundular.

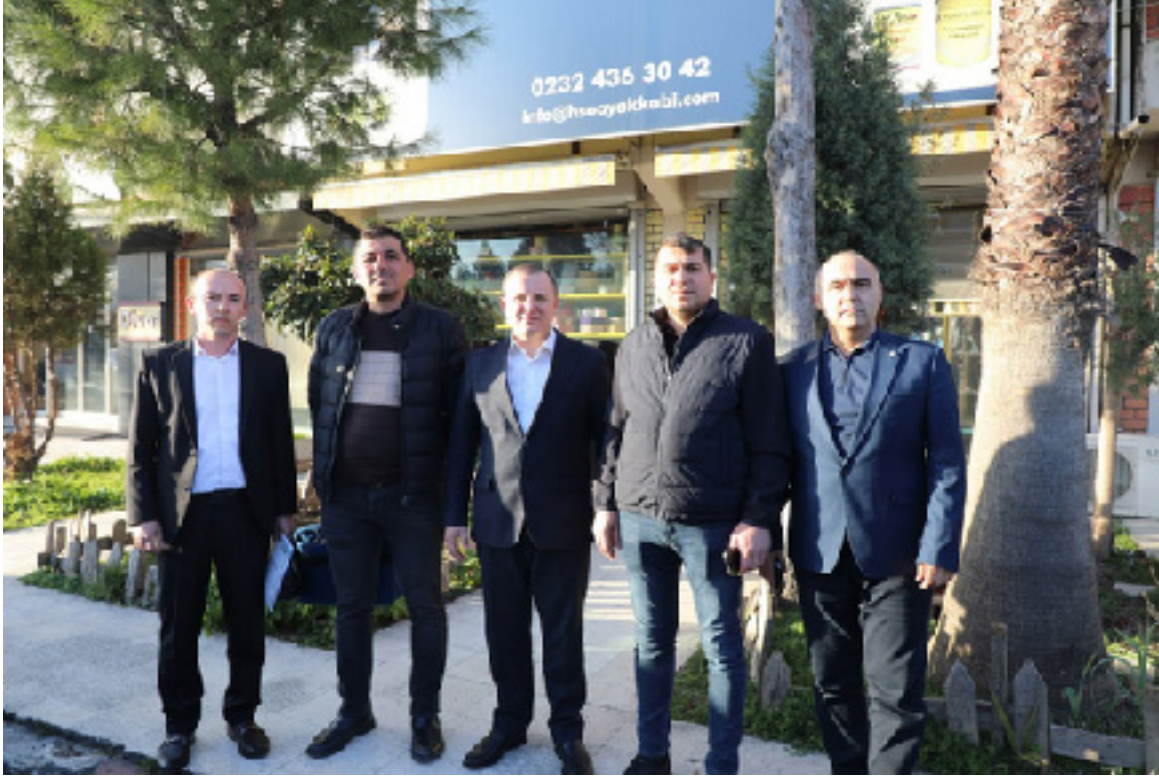

TÜRKMENİSTAN İLE ÖZBEKİSTAN ARASINDAKİ TİCARET HACMİ BEŞ KAT ARTTI

Türkmenistan ile Özbekistan arasındaki karşılıklı ticaret son yıllarda beş kat fazla artarak 2023 yılında 1 milyar 94 milyon dolara ulaştı. SNG.Today haber ajansının bildirdiğine göre, Özbekistan'ın Türkmenistan Büyükelçisi Akmolcon Kuçkarov, Aşkabat'ta düzenlenen basın brifinginde bu açıklamayı yaptı. Büyükelçi, iki ülke arasındaki dostane ilişkilerin karşılıklı saygı, güven ve anlayış temelinde inşa edildiğini vurguladı. Özbek ve Türkmen halkların çok eski zamanlardan beri tarihi, kültürel ve dilsel ortaklığı paylaştığını belirtti. İkili işbirliği tarihinde yeni bir aşama, Özbekistan Cumhurbaşkanı Sayın Şevket Mirziyoyev'in 2017 yılında Türkmenistan'a yaptığı devlet ziyaretinin ardından Stratejik Ortaklık Anlaşması'nın imzalanmasıyla başlamıştı. Kuçkarov'a göre, ülkeler arasındaki ticaret cirosu 2017 ile 2023 yılları arasında

beş kattan fazla artmıştır. 2022 yılında 920 milyon dolar olan ticaret hacmi, 2023 yılı sonunda 1 milyar 94 milyon dolara ulaşmıştır. Büyükelçi, ayrıca bölgeler arası işbirliği süreçlerinin başlatılması ve Özbekistan ve Türkmenistan Girişimciler İş Konseyi çerçevesinde ikili etkileşim mekanizmalarının oluşturulması hakkında bilgi verdi. Akmolcon Kuçkarov, Serdar Berdimuhamedov'un Türkmenistan Devlet Başkanı olarak halk tarafından seçilmesinden sonra Özbek-Türkmen etkileşim geleneklerinin daha da geliştirildiğini vurguladı. Parlamento, halk ve gençlik diplomasisinin, işbirliğinin derinleştirilmesi sürecine dahil edildiğini söyledi. 2024 yılında iki taraf arasında en üst düzeyde karşılıklı ziyaretlerin yapılması beklenmektedir. Büyükelçi, bunun devlet başkanlarının yakın etkileşimini değil, aynı zamanda Orta Asya'daki bölgesel yakınlaşma isteklerini de bir kez daha gösterdiğini vurguladı.

TÜRK ŞİRKETİ ÖZBEKİSTAN'DA KOYUN DERİSİ İŞLEME FABRİKASI KURACAK

Uzcharmsanoat Derneği ve üye işletmelerinden oluşan heyetin Türkiye'ye gerçekleştirdiği iş ziyaretinin son gününde İzmir'de yerleşik deri ve ayakkabı işletmeleri ve markalarıyla toplantı ve görüşmeler gerçekleştirildi. Özbek işletmelerinden oluşan heyet İzmir Serbest Sanayi Bölgesi'ni ziyaret ederek bölge müdürlüğü yönetimi ile bir toplantı gerçekleştirdi. Sanayi bölgesindeki özel fırsatlar, işletmelerin faaliyetleri ve İzmir'in sanayi bölgesinde proje gerçekleştirme konusundaki deneyim incelendi. Toplantıda Birlik, Türk tarafına Özbekistan'ın deri ve ayakkabı sektöründeki başarıları ile üretim, yatırım ve ihracat potansiyeli hakkında bilgi sundu. Ayrıca gümrük ve vergi ayrıcalıkları ve tercihleri, deri ve ayakkabı sektöründe projelerini hayata geçiren yatırımcılar için oluşturulan koşullar hakkında bilgi verildi. İzmir Serbest Sanayi Bölgesi Müdürlüğü ise

Türk şirketlerinin işbirliğinin genişletilmesini teşvik etmeye ve Özbekistan'daki deri sanayi fırsatlarını tanıtmaya hazır olduğunu belirtti. Heyet üyeleri Nevzat Onay'ı ziyaret ederek üretim süreçlerini ve ürünleri yakından tanıdı. Birinci sınıf ayakkabı üretimi ve marka oluşturma konularında deneyim paylaşımı yapıldı. EGE işletmesinde yapılan görüşmelerde suni deri üretiminde ikili işbirliği olanakları ele alındı. Husain LLC Kaşkaderya firması ve İkiler Türk şirketi, Özbekistan'da koyun derisi işleme konusunda 1.8 milyon dolar değerinde yeni bir yatırım projesini hayata geçirmek üzere anlaştı. Yeni projenin hayata geçirilmesiyle birlikte Kaşkaderya ve Surkhandarya bölgelerinde elde edilen hammaddeler tamamen Türk teknolojileriyle donatılmış bir işletmede işlenecek. Elde edilen deriden ayakkabı ve aksesuar üretilmesi de planlanmaktadır.

ÖZBEKİSTAN, GSYİH'Yİ 160 MİLYAR DOLARA ÇIKARACAK

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, ülkenin 2024 yılı için planlanan kilit stratejik reformlarını değerlendirirken, hükümetin enerji, tarım, şehir planlama ve işgücü alanlarında önemli reformlar yapmayı hedeflediğini belirtti. Bu reformlarla birlikte ülkenin Gayri Safi Yurtiçi Hasılasının 160 milyar dolara kadar çıkarılması planlanmaktadır. Devlet yetkililerinin ekonomiyi dönüştürme çabalarının devam edeceğini vurgulayan Mirziyoyev, reformların ulaşım, girişimcilik, enerji, tarım ve kentsel gelişim gibi beş ana sektörü etkileyeceğini açıkladı. Bu reformlarla nüfusun gelirinin kişi başına 4.000 dolara

yükseltilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca ülkede yüksek hızlı internet erişiminin sağlanması da öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Toplantıda ayrıca, Özbekistan'da nüfusu 300.000'den fazla olan şehir ve ilçe sayısının artırılması planı da gündeme geldi. Bu kapsamda, mevcut 13 şehir ve ilçenin sayısının önümüzdeki yedi yıl içinde 28'e çıkarılması planlanmaktadır. Bu artışla birlikte yerleşim yerlerinin düzensiz büyümesini önlemek için şehir planlaması mevzuatının geliştirilmesi ve şehirler için master planlar oluşturulmasının önemini altı çizildi.

ÖZBEKİSTAN 2024 YILINDA TOPLAM 2.700 MW KAPASİTEYE SAHİP 6 GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİNİ DEVREYE ALACAK

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ile Enerji Bakanlığı'na 2024 yılı sonuna kadar Taşkent, Kaşkaderya, Buhara, Namangan ve Navoi bölgelerinde toplam 2.700 MW kapasiteli 6 büyük güneş enerjisi santralini devreye alınmasını sağlamaları talimatını verdi. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre, yabancı yatırımcıların projeye katılması planlanmaktadır. Ayrıca Mirziyoyev, 1 Nisan 2024 tarihine kadar bakanlıklara şu talimatları verdi

- Yeşil enerji sertifikalarının cirolarının piyasa ilkelerine göre düzenlenmesini sağlama;

- Sera gazlarının uluslararası ticaretine ilişkin projelerin uygulanmasına yönelik prosedürü onaylama. 1 Nisan 2024 tarihinden itibaren bakanlıklar modern bir iklim değişikliği izleme, raporlama ve doğrulama (MRV) sistemi ve veri tabanı oluşturmak zorundadır. Taşkent tüm bu önlemleri "yeşil ekonomiye" geçiş için elverişli koşulları yaratmak ve ülkedeki yeşil enerji kaynaklarının payını arttırmak için alacaktır.

ÖZBEKİSTAN'DA BİLİŞİM ALANINDA YENİ PROJELERİN UYGULANMASINA BAŞLANDI

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, ülkedeki bilişim alanını geliştirmeyi amaçlayan üç yeni projeyi inceledi. Devlet Başkanlığı Basın Servisi'nden yapılan açıklamaya göre Mirziyoyev, Aralık ayında Dijital Ekonomi Bakanlığı ile yaptığı görüşmede bu projelerin geliştirilmesi talimatını verdi. Cumhurbaşkanı, 2030 yılına kadar Özbekistan'ın BT parkında yaklaşık 100 bin istihdam yaratılması ve ihracatın beş milyar dolara çıkması gerektiğini belirtti. Bu hedeflere ulaşmak için BT hizmetleri ihracatçıları bölgelere çekmeyi amaçlayan Zero Risk programının başlatılması önerilmektedir. Şirketlere

kullanılmayan devlet tesisleri bir yıllığına ücretsiz olarak kiraya verilecek, ayrıca ekipman sağlanacak ve maliyetlerin bir kısmında indirim yapılacaktır. Yerli BT şirketlerinin küresel pazarda desteklemek için Local to Global programının başlatılması da planlanmaktadır. Uluslararası fuarlara katılım ve yabancı uzmanların davet edilmesi için yapılan harcamaların yüzde 50'sine kadarının karşılanması öngörülmektedir. Cumhurbaşkanı'na ayrıca gençlerin, kadınların ve engellilerin BT hizmetleri sunmak üzere eğitileceği "dijital kapsayıcılık" projesi hakkında bilgi verildi.

BOTAŞ, TÜRKMENİSTAN DOĞALGAZININ TÜRKİYE PAZARINA İHRACATINA YARDIMCI OLMAYA HAZIR

Türkiye'nin kamu şirketi BOTAŞ, 29 Ocak 2024'te Ankara'da Türkmengaz ve Türkmennebit (Türkmenpetrol) Devlet Kurumlarının temsilcilerinden oluşan Türkmenistan heyeti ile yapılan görüşmede, Türkmenistan doğalgazının Türkiye pazarına ihraç edilmesine yardımcı olmaya hazır olduğunu açıkladı. BOTAŞ'tan yapılan açıklamaya göre, görüşme Türkmenistan doğalgazının Türkiye'ye sevki konularını, ayrıca kısa ve uzun vadeli işbirliği olasılıklarını ele almak amacıyla düzenlendi. Ayrıca BOTAŞ Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Abdulvahit Fidan, Ankara'da Türkmenistan'ın Türkiye Büyükelçi-

si Mekan İşanguliyev'in yanı sıra Türkmengaz ve Türkmennebit Devlet Kurumlarının Başkan Yardımcıları ile bir araya geldi. BOTAŞ Genel Müdürü, kuruluşun Türkmenistan doğalgazının Türkiye'ye ihraç edilmesi konusunda tam destek sağlamaya hazır olduğunu ve Türkmenistan doğalgazının Türkiye pazarının yanı sıra dünya pazarlarına erişimini sağlamak için tarafların diyalog halinde olmasının önem taşıdığını kaydetti. Türkiye'nin kamuya ait bir petrol ve doğalgaz şirketi olan BOTAŞ, Türkiye ve yabancı piyasalarda petrol ve doğalgaz ticaretinin yanında nakliyeciliğini de yapmaktadır.

MACARİSTAN BU YIL TÜRK GAZ İTHALATINA BAŞLAYACAK

Macaristan, 2024 yılının ikinci çeyreğinde başlayacak olan 275 milyon metreküplük doğal gaz sevkiyatı konusunda Türkiye ile nihai anlaşmaya vardı. Konuya ilişkin açıklama Macaristan Dışişleri ve Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Péter Szijjártó tarafından Ankara’da düzenlenen Macar-Türk Karma Ekonomik İşbirliği Komisyonu toplantısında yapıldı. Konuşması M1 TV kanalı tarafından yayınlanan Dışişleri Bakanı, “bu yılın ikinci çeyreğinde Türkiye’den 275 milyon metreküp doğal gaz almamızı öngören bir anlaşma Türk şir-

keti BOTAŞ ile imzalanabilir” dedi. Bakan, “Bu, Macaristan’ın, Türkiye’nin doğal gaz ihraç edeceği kendisine doğrudan komşu olmayan ilk ülke olacağı anlamına geliyor” dedi. Bakan ayrıca Macaristan’ın Mol ve Türkiye’nin TPAO şirketlerinin Türkiye’nin güneydoğusunda yakın zamanda keşfedilen petrol ve doğal gaz sahalarının ortaklaşa geliştirilmesi için hazırlıklara başlayacağını kaydetti.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: AZERBAYCAN İLE HEDEF, TİCARET HACMİNİ 15 MİLYAR DOLARA ÇIKARMAK

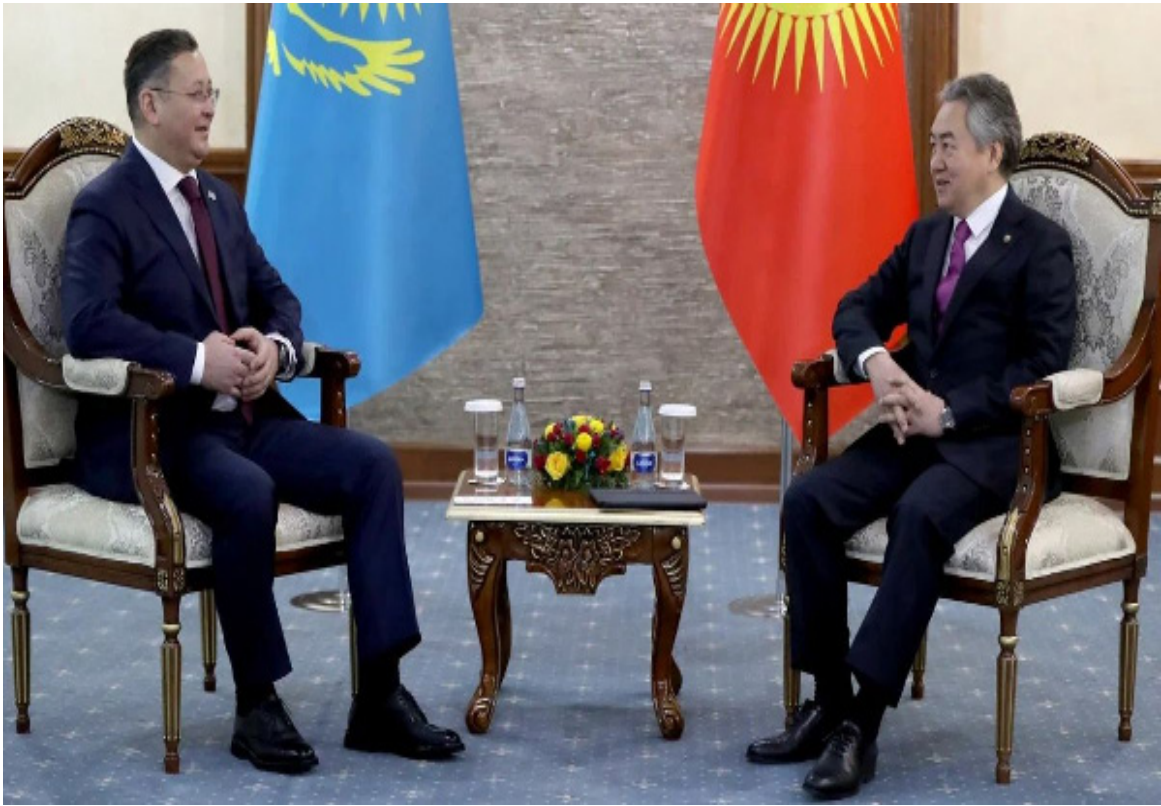
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye ve Azerbaycan arasındaki karşılıklı ticaret hacminin yaklaşık 4.5 milyar dolar olduğunu anımsatarak “Şimdi bütün hedef, ticaret hacmini daha önce belirlediğimiz gibi 15 milyar dolara çıkarmak” dedi. Türkiye-Azerbaycan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyinin 8’inci toplantısı, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev’in katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantı öncesi açıklamalarda bulunan Erdoğan, Ermenistan-Azerbaycan sınırında Ermeni askerlerin açtığı ateş sonucu şehit olan Azerbaycan ordusu mensubu İbrahim Veliyev’e Allah’tan rahmet dileyerek konuşmasına başladı. Erdoğan, “bundan kısa süre önce bir kardeşimiz daha şehit edilmiş, ona da Allah’tan rahmet diliyorum. Tüm Azerbaycan halkına, şahsım, heyetim, tüm milletim adına başsağlığı dileklerimi ifade ediyorum” dedi. Aliyev’in geçen yıl Rusya’daki bir toplantıda kullandığı, “Yukarı Karabağ Azerbaycan’dır, ünlem” sözlerine atıfta bulunan Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti: “Aynı hususun altına imzamızı atarak burada ifade etmek istiyorum. 9 Şubat’ta düzenlenen Milli Meclis seçimlerinde aldığımız neticenin Azerbaycan’ımız için özellikle hayırlara vesile olmasını Allah’tan diliyorum. Bu seçimlerin huzur ve sükunet içinde tamamlanmasından büyük mutluluk,

memnuniyet duyduk. Kıymetli kardeşim Sayın Aliyev’in önderliğinde gerçekleştirilen reform sürecini takdirle izliyoruz, takip ediyoruz. Reform sürecini desteklemek amacıyla her alanda tecrübelerimizi sizlerle paylaşmaya hazır olduğumuz ifade etmek isterim. Özellikle Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu, TANAP, Star Rafinerisi gibi devasa ortak projelere birlikte imza attık. Şimdi bütün hedef yaklaşık 4.5 milyar dolar olan ticaret hacmini daha önce belirlediğimiz gibi 15 milyar dolara çıkarmak. Bu konuda kardeşimle mutabık kaldık. Bunun için bakan arkadaşlarımız ellerinden gelen gayreti ortaya koymalı”. Aliyev de Cumhurbaşkanı Erdoğan’a “Vatanınıza hoş geldiniz” diyerek ziyaretin büyük önem taşıdığını belirtti. Türkiye ve Azerbaycan arasındaki ilişkilerin dostluk ve kardeşlik temelinde kurulan stratejik ilişkiler olduğunu ifade eden Aliyev, “Geçtiğimiz yıl ilişkilerimiz açısından başarılı bir yıl oldu. Sizinle birkaç kez görüştük. Enerji, ulaştırma, tüm alanlarda önemli ilerlemeler kaydedildi. Bunlara örnek olarak TANAP’ın Avrupa sınırına ulaştırılmasını kaydedebilirim” dedi. Toplantının Türkiye-Azerbaycan ilişkilerinin geleceği açısından önemli olduğunu vurgulayan Aliyev, imzalanacak anlaşmaların ilişkileri büyük ölçüde güçlendireceğini kaydetti.

KAZAKİSTAN 2024 YILINDA KIRGIZ CUMHURİYETİ EKONOMİSİNE 70 MİLYON DOLAR YATIRIM YAPMAYA HAZIR

Kazakistan Dışişleri Bakanı Murat Nurtleu, Kırgızistan Dışişleri Bakanı Ceenbek Kulubayev ile Bişkek'te yaptığı görüşmenin ardından Kazakistan'ın 2024 yılında Kırgızistan ekonomisine 70 milyon dolar yatırım yapmaya hazır olduğunu söyledi. Nurtleu, Kazakistan'ın Kırgızistan'da aktif bir yatırımcı ve cumhuriyetin ana ticaret ortaklarından biri olduğunu belirtti. Geçen yıl Kazak tarafının doğrudan sermaye yatırımları 55 milyon doları bulurken, Kırgız ekonomisine yapılan toplam yatırım 1.3 milyar doları aştı.

Nurtleu, “İyi perspektifler görmekteyiz ve ihracatımızı 260 milyon dolar daha arttırmaya hazırız. Kazakistan Kırgızistan'a yaklaşık 200 emtia kalemi sunabilir. Gıda, sanayi, petrokimya, inşaat, ilaç ve diğer sektörlerde potansiyel var” dedi. Kazakistan Dışişleri Bakanı ayrıca Kazakistan Cumhuriyeti'nin Kırgızistan'da “Bozumçak” bakır ve altın madeninin geliştirilmesi ve Issık Göl bölgesinde 50MW'lık bir güneş enerjisi santrali inşa edilmesi de dahil olmak üzere “başarılı yatırım vakaları” uyguladığını hatırlattı.

KAZAKİSTAN, TRANS-HAZAR GÜZERGAHINDAKİ PETROL TEDARİKİNİ 3 MİLYON TONA ÇIKARACAK

Kazakistan, Trans-Hazar güzergahındaki petrol tedarik hacmini iki yıl içinde 3 milyon tona çıkarmayı amaçlamaktadır. Trans-Hazar güzergahında 2023 yılında 1 milyon ton petrol taşındığı kaydedildi. 2024 yılı için ise 1.5 milyon tona kadar petrol tedarik edilmesi beklenmektedir. Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, 2022 yılında Trans-Hazar koridoru boyunca petrol taşıma hacminin artırılması emrini vermişti. Bu talimat uyarınca KazMunayGas (KMG) ile Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi (SOCAR), Tengiz sahasından Bakü-Tiflis-Ceyhan üzerinden daha fazla pompalanmak üzere yılda 1.5 milyon ton hammaddenin Bakü'ye sevk edilmesini öngören bir anlaşma imzalamıştı.

Genel olarak enerji sektörünün geliştirilmesi, Kazakistan Hükümeti'nin öncelikli çalışma alanlarından biri olmaya devam etmektedir. Raporla göre bu durum petrol ve gaz endüstrisinin güçlendirilmesi, elektrik altyapısının modernize edilmesi ve yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması konusunda da geçerlidir. Özellikle CPC boru hattının Kazakistan bölümünün kapasitesi yılda 54 milyon tondan 72.5 milyon tona çıkarılmıştır. Bununla birlikte, Çimkent petrol rafinerisinin genişletilmesine yönelik aktif çalışmalar devam etmektedir. Sonuç olarak, rafinerinin kapasitesi yılda 6 milyon tondan 12 milyon tona çıkacak ve bu da iç pazarın yakıt ve madeni yağ talebini tam olarak karşılayacaktır.

KAZAKİSTAN BU YIL 180 SANAYİ PROJESİ BAŞLATMAYI PLANLIYOR

Başbakanlık basın servisinin 5 Şubat'ta yaptığı açıklamaya göre Kazakistan bu yıl 1.2 trilyon tenge (2.6 milyar dolar) değerinde 180 sanayi projesi başlatmayı planlamaktadır. Geçen yıl imalat sanayinde 928 milyar tenge (2 milyar dolar) değerinde 170 proje hayata geçirilmiş ve yerli üreticilerle 179 uzun vadeli anlaşma ve off-take sözleşmesi imzalanmıştı. Alınan önlemler sayesinde imalat sanayinin ekonomideki payı madencilik sektörünün payına eşitlendi.

Makine mühendisliğinin 2028 yılına kadar geliştirilmesine yönelik kapsamlı plana göre, bu sektörün toplam katma değerinin 4.5 kat artması beklenmektedir. Kazakistan, ekonominin tüm sektörlerini kapsayan 32 trilyon tenge (70.2 milyar dolar) değerinde yaklaşık 1.000 yatırım projesinden oluşan ülke çapındaki havuzu uygulamaya devam etmektedir. Geçen yıl 1.8 trilyon tenge (4 milyar dolar) değerinde 298 proje başlatılmıştı. Bu yıl ise 3.8 trilyon tenge (8.3 milyar dolar) değerinde 326 projenin hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

MACARİSTAN VE KAZAKİSTAN PETROKİMYA SEKTÖRÜNDE İŞBİRLİĞİ YAPACAK

Macar tarafı, Macar petrol rafinerilerinde işlenmek üzere Kazak petrolü tedarik etmenin yanı sıra Rozhkovskoye sahasından gaz kondensatı ihraç etmekle de ilgilenmektedir. KazMunaiGas (KMG) basın servisi, Kazak heyetinin Macaristan Dışişleri Bakan Yardımcısı Levente Magyar ve Macar şirketi MOL Group temsilcileriyle yaptığı görüşmenin ardından bu açıklamayı yaptı. Kazak heyetine KMG Başkan Yardımcısı Serikkali Brekeşev ve Kazakistan Cumhuriyeti'nin Macaristan Büyükelçisi Janibek Abraşov başkanlık etti. Toplantıda Rozhkovskoye sahasının geliştirilmesi, ham petrol ve gaz kondensatı tedarikinin yanı sıra derin gaz işleme alanındaki işbirliği de dahil olmak üzere petrol ve gaz kimyası alanın-

daki işbirliğinin temel konuları ele alındı. “Buna karşılık KMG, Rozhkovskoye sahasını gaz hammaddesi olarak kullanan olası bir ortak petrol ve gaz kimyası projesinin faydalarını özetledi. Muhtemel projenin Macar tarafının da ilgisini çektiğinden, projenin uygulanmaya başlaması için ortak bir çalışma planı geliştirildi” denildi. “Rozhkovskoye”, 21 Aralık 2023 tarihinde Batı Kazakistan bölgesinde ticari işletmeye alınan büyük bir gaz kondensat sahasıdır. Saha yılda yaklaşık 1 milyar metreküp gaz ve 500.000 tondan fazla kondensat üretecektir. İç pazara teslim edilmek üzere yıllık sıvılaştırılmış gaz üretimi ise 150 bin tonu aşacaktır.

KAZAKİSTAN MODERN GÜNEŞ PANELLERİ ÜRETECEK

Kazinform'un haberine göre, Kazakistan Bilim ve Yüksek Eğitim Bakanlığı modern güneş panelleri üretimine yönelik planlar hakkında bilgi verdi. Kazinform'un resmi talebine cevap olarak bakanlıktan yapılan açıklamada, "HIT (içsel ince katmanlı heterojonksiyon) ve PERC (pasifleştirilmiş yayıcı arka hücreler) teknolojilerini kullanan güneş panelleri üretimi için bir tesis kurma çalışmaları devam ediyor" denildi. Üretim ekipmanlarınının 1-1.5 ay içerisinde teslim edileceği ve güneş panelleri üre-

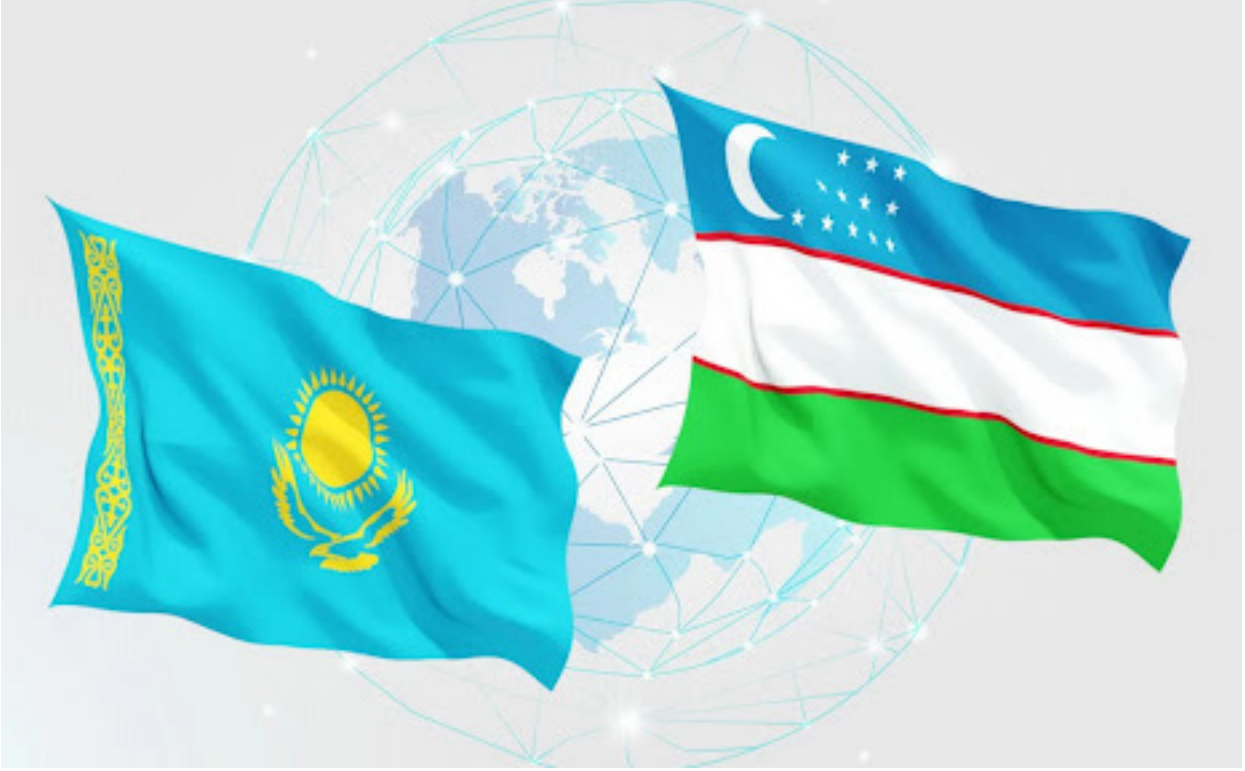
tim hattının faaliyete geçeceği ve kısa bir süre içerisinde 50 MW kapasiteli tam teşekküllü bir tesise dönüşeceği bildirildi. Projeye göre bu yıl 300 güneş paneli üretilenektir. Bu rakam 2025 yılında 6,000'e çıkarılacaktır. Bu panellerin her birinin maliyeti 100,000 tenge olacaktır. Tesis inşa edildikten sonra kapasitesini 50 MW'a çıkaracaktır. Üretilen güneş paneli sayısının yılda 30.000'e ulaşması beklenmektedir. Kazakistan'ın Almanya, Japonya ve Çin'den sonra bu tür güneş panelleri üreten dördüncü ülke olacağı belirtildi.

KATAR ŞİRKETİ KAZAKİSTAN'DA 350 MW'LIK HİDROELEKTRİK SANTRALİ İNŞA EDECEK

Akorda'nın haberine göre Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-Jomart Tokayev, Nebras Power Yönetim Kurulu Başkanı Mohammed Nasser Al-Hajri'yi ağırladı. Görüşmede enerji sektöründe işbirliği olanakları ve yenilenebilir enerjiye yatırım konuları ele alındı. Kasım-Jomart Tokayev, Kazakistan'ın karbon nötrlüğüne ulaşmaya büyük önem verdiğini söyledi. Bu bağlamda Nebras Power'ın Kazakistan'da yenilenebilir enerjinin geliştirilmesine gösterdiği ilgiyi takdir etti. Mohammed Nasser Al-Hajri ise kabulden duyduğu memnuniyeti dile getirerek Samruk-Kazyna ile ortaklaşa Kazakistan'da bir hidroelektrik projesi

gerçekleştirme planlarını paylaştı. Konuyla ilgili anlaşma ilgili taraflarca imzalandı. Kasım-Jomart Tokayev, Kazakistan'ın bir trilyon kilowatt-saat olarak tahmin edilen devasa RES potansiyelinin, 43 gigawatt kapasiteli projeler gerçekleştirmeyi taahhüt eden küresel oyuncuların dikkatini çektiğini belirtti. Tokayev, "Nebras Power'ın 350 megavatlık bir hidroelektrik santrali kurma niyetini ve Pearl Overseas'in Kazakistan'da 1.1 gigavatlık kombine çevrim santralleri kurma planlarını memnuniyetle karşılıyoruz. Bu hayati sektörde üretim, teknoloji transferi ve uzmanlık konularında daha fazla ortaklık yapmayı umut ediyoruz" dedi.

KAZAKİSTAN, ÖZBEK TAŞIMACILAR İÇİN TRANSİT GEÇİŞİ KOLAYLAŞTIRMAYI PLANLIYOR

Kazakistan, Özbekistan'dan gelen taşıyıcılar için transit geçişi kolaylaştırmayı planlamaktadır. Kazakistan Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Murat Nurtleu Özbekistan Dışişleri Bakanı Bakhtiyor Saidov ile yaptığı görüşmenin ardından bu açıklamayı yaptı. Murat Nurtleu, tarafların bölgeler arası işbirliği, su-enerji kompleksi ve diğer ortak projeler konularını ele aldıklarını belirtti. Bölgeler arası işbirliği

forumlarının düzenlenmesinin önemine vurgu yaptı. İki ülkenin transit potansiyelini arttıracak yeni demiryolları inşaatme girişimlerini görüştiklerini belirtti. Murat Nurtleu, Kazakistan'ın Özbek taşıyıcıların sınırdan transit geçişini kolaylaştırmak için çalışmaya devam edeceğini ve bunun her iki ülkenin de temel çıkarlarına uygun olduğuna inandığını söyledi.

KAZAKİSTAN VE ÖZBEKİSTAN TİCARET HACMİNİ İKİ KATINA ÇIKARMAYI PLANLIYOR

Kazakistan Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Murat Nurtleu ile Özbekistan Dışişleri Bakanı Bahtiyor Saidov, Astana’da bir araya gelerek iki ülke arasındaki ikili işbirliği konularını ele aldılar. Görüşme sırasında Nurtleu ve Saidov, ekonominin çeşitli alanlarında ortak projelerin geliştirilmesiyle ilgili konuları ele aldılar, bu alanlar arasında ulaşım, su ve sanayi gibi sektörler bulunmaktadır. Ayrıca, transit potansiyelinin artırılması ve

devletler arasındaki kontrol noktalarının modernize edilmesi olasılığı da değerlendirildi. Nurtleu, devlet liderlerinin siyasi iradesi sayesinde Kazakistan ve Özbekistan’ın kardeşlik, eşitlik, karşılıklı saygı ve güvene dayalı tam teşekküllü işbirliğini başarıyla geliştirdiğini vurguladı. Kazakistan ve Özbekistan arasındaki karşılıklı ticaret hacmi son yıllarda istikrarlı bir şekilde dört milyar doları aştığını, bu rakamı on milyar dolara çıkarmayı planladıklarını belirtti.

KAZAKİSTAN 2030'A KADAR 5 BÜYÜK ÖLÇEKLİ YENİLENEBİLİR ENERJİ PROJESİ BAŞLATACAK

Kazakistan Senatosunda, sürdürülebilir kalkınma alanındaki ulusal amaç ve hedeflerin uygulanmasının izlenmesine ilişkin Parlamento Komisyonu'nun "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri çerçevesinde Kazakistan'da alternatif enerji kaynaklarının ve yeşil teknolojilerin geliştirilmesi" konulu bir toplantısı düzenlendi. İlgili birimin basın servisinin bildirdiğine göre, toplantı sırasında Enerji Bakanı Almasadam Satkaliyev YEK (yenilenebilir enerji kaynakları) sektöründeki mevcut durum ve bu alandaki planlar hakkında bilgi verdi. Bakana göre 2023 yılında bölgelerin kesintisiz elektrik ihtiyacının %100'ü sağlanmış oldu. Kazakistan'da elektrik üretimi, 146'sı toplam 2.8 GW kapasiteli YEK tesisi olmak üzere 222 enerji santrali tarafından gerçekleştirilmektedir. Yenilenebilir enerji istikrarlı bir

büyüme göstermektedir ve 2014'ten bu yana kurulu kapasitesi 16 kattan fazla artmıştır (2014'te 178 MW'tan 2023'te 2.868 MW'a). Bakanlık, 2030 yılına kadar YEK'in yüzde 15'lik payına ve 2050 yılına kadar YEK'in yüzde 50'lik payına (alternatif enerji dahil) ulaşmak için yıllık ihalelerin yapılmasını ve stratejik yatırımcılarla büyük ölçekli projelerin hayata geçirilmesini sağlayacaktır. Bakan, "Büyük ölçekli YEK'in uygulanmasına yönelik projelerin şu anda çeşitli geliştirme aşamalarında olduğunu belirtmek isterim. Toplam kapasitesi 5 GW olan 5 büyük ölçekli YEK projesinin 2029-2030 yılları arasında devreye alınması planlanmaktadır" dedi.

KAZAKİSTAN'DA BÜYÜK BİR GÜBRE ÜRETİM KOMPLEKSİ İNŞA EDİLECEK

Kazakistan potas gübresi üretmek üzere bir üretim kompleksi inşa etmeyi planlamaktadır. Bu sayede ülke bu hammaddenin dünya pazarındaki payının %14'üne sahip olabilecektir. Kazakistan Bakanlar Kurulu'nda bu konuda bir açıklama yapıldı. Üretim kompleksi projesi, ülkenin yeni atanan Başbakanı Oljas Bektenov'a Batı Kazakistan bölgesine yaptığı çalışma ziyareti sırasında sunuldu. Böylece bu tür gübre için ülkenin ilk madencilik ve işleme kompleksi kurulmuş olacaktır. Üretim kapasitesinin 6 milyon

tona ulaşması beklenmektedir. Proje 4.000 kişilik kalıcı istihdam yaratacaktır. Tesisin inşası için 2.4 milyar dolarlık yatırım gerekecektir. Tesis 2035 yılına kadar aşamalı olarak faaliyete geçecektir. Kazakistan hükümeti, Kazakistan'ın potas gübre talebinin yılda 18 bin ton olduğunu kaydetti. Üretimin geri kalanı ihraç edilecektir. Qazaq Kalium'un kurucusu Nurlan Artıkbayev'e göre Kazakistan, küresel pazar payının %14'ünü elde ederek dünyanın ilk beş potas gübresi üreticisinden biri haline gelecektir.

AZERBAYCAN ÜZERİNDEN GEÇEN TRANSİT YÜK HACMİ YAKLAŞIK %80 ARTTI

2023 yılında Azerbaycan demiryolları üzerinden 18 milyon tondan fazla genel kargo ve yaklaşık 7 milyon ton transit kargo taşınmıştır. Azerbaijan Railways CJSC'ye atıfta bulunan raporda, Azerbaycan üzerinden taşınan transit yüklerin hacminin 2022 yılına kıyasla neredeyse %80 oranında arttığı belirtilmektedir. Geçen yıl Kuzey-Güney korido-

ru üzerindeki Astara terminalinin (İran) inşaat çalışmalarının %60'ı başarıyla tamamlandı. Geçen yıl bu terminalde yaklaşık 700 bin ton yük taşınmıştır. Orta Koridor boyunca transit yük hacmini arttırmak için Azerbaycan, Kazakistan ve Gürcistan demiryolları arasında bir ortak girişim kurulmuştur. Çin'den Azerbaycan üzerinden Orta Koridor boyunca yük taşımacılığı yeniden başlatılmıştır.

AZERBAYCAN-KIRGIZ KALKINMA FONU BİRÇOK SEKTÖRDE ÖNCELİKLİ PROJELERİ FİNANSE EDECEK

Azerbaycan-Kırgız Kalkınma Fonu, Azerbaycan ve Kırgız ticari kuruluşlarının tarımsal sanayi kompleksi, enerji, bahçecilik, tekstil, turizm ve diğer alanlardaki öncelikli projelerini finanse edecek. Azerbaycan Ekonomi Bakanlığı'na göre, tüm Türk devletleri gibi Azerbaycan da Kırgızistan ile ilişkilerin geliştirilmesine önem vermekte ve işbirliğinin genişletilmesi için önlemler almaktadır. Azerbaycan-Kırgız Kalkınma Fonu bu yönde etkili bir platformdur. Bakanlık şu açıklamada bulundu: “Ekonomik işbirliği, ekonomik modernizasyon ve potansiyelin hayata geçirilmesi amacıyla kurulan Fon, Azerbaycan ve Kırgızistan'daki ticari kuruluşların ortak faaliyetleri-

ni desteklemekte ve ülkelerimiz arasındaki bağların geliştirilmesine ve genişletilmesine hizmet etmektedir. Fon öncelikli olarak yatırım yapacaktır. Kırgızistan'da kayıtlı ve faaliyet gösteren ticari kuruluşların çeşitli finansal araçlarla projeleri finanse edilecektir. Bu platform kapsamında Azerbaycan ve Kırgız ticari kuruluşlarının tarımsal sanayi kompleksi, enerji, bahçecilik, tekstil, turizm ve diğer alanlardaki öncelikli projeleri finanse edilecektir.” Bu arada Azerbaycan-Kırgız Kalkınma Fonu'nun kayıtlı sermayesi 25 milyon dolardır. Azerbaycan-Kırgız Kalkınma Fonu Kurulmasına İlişkin Anlaşma 11 Ekim 2022'de imzalanmıştı.

AZERBAJCAN'DA YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ PAYI 2027 YILINA KADAR %33'E ULAŞACAK

AZERTADJ'in haberine göre Azerbaycan Enerji Bakanı Parviz Şahbazov, ABD Enerji Bakanı Jennifer Granholm ile bir araya geldi. Görüşmede ikili enerji işbirliğinin geliştirilmesi, doğalgaz tedariki ve yeşil enerjinin tedariki, ayrıca COP29 organizasyonu ile ilgili konular ele alındı. Taraflar, geleneksel bir enerji tedarikçisi olarak Azerbaycan tarafından uygulanan enerji güvenliği projelerinin yanı sıra bölgeler arası entegrasyon, enerji güvenliği ve enerji geçişi bağlamında önem taşıyan "Hazar Denizi-Karadeniz-Avrupa" ve "Orta Asya-Azerbaycan-Avrupa" yeşil enerji koridorlarının geliştirilmesine yönelik

projeler hakkında görüş alışverişinde bulundu. Parviz Şahbazov, COP29'a ev sahipliği yapan Azerbaycan'ın özellikle yenilenebilir enerji ve küresel iklim hedeflerinin geliştirilmesi alanındaki adımlarına dikkat çekti. Şahbazov, 2027 yılına kadar 2 GW'lık yeşil enerji üretim kapasitesinin enerji şebekesine entegre edilmesiyle, yenilenebilir enerji kaynaklarının yatırım kapasitesindeki payının %33'e yükseleceğini belirtti. Görüşme sırasında taraflar enerji depolama sistemleri, emisyon azaltma stratejileri ve Azerbaycan'ın COP çerçevesindeki girişimleri hakkında görüş alışverişinde bulundu ve potansiyel ortaklık yollarını gözden geçirdi.

TÜRKMENBAŞI ULUSLARARASI DENİZ LİMANI, ORTA ASYA VE AVRUPA'YI BİRBİRİNE BAĞLAYACAK

Türkmendeňizderýayollary (Türkmendeňizderýayollary) Ajansı Başkan Yardımcısı Seyitguli Bayseyidov, Belçika'nın başkenti Brüksel'de düzenlenen AB Global Gateway Girişimi Yatırımcılar Forumu'nda yaptığı konuşmada, Türkmenbaşı Uluslararası Deniz Limanı'nın Orta Asya için önemli bir denizcilik merkezi olarak stratejik rolüne dikkat çekti ve limanın Avrupa ile Orta Asya arasında bağlantı sağladığını kaydetti. Forumu katılan Business Türkmenistan temsilcilerinin aktardığı gibi, Bayseyidov Avrupa-Kafkasya-Asya Uluslararası Ulaşım Koridorunun (TRACECA), Türkmenistan'ın deniz taşımacılığı sektörünü önemli ölçüde güçlendirdiğini kaydetti. Ayrıca TRACECA'nın gelişmesiyle Türkmenbaşı Uluslararası Deniz Limanı'nın yeni potansiyel ve cazibe kazandığını, ekonomik büyümeye ve ticaretin verimliliğine katkıda bulunduğunu da sözlerine ekledi. Türkmendeňizderýayollary Ajansı Başkan Yardımcısı, Türkmenistan Hükümeti'nin modern altyapısına 1.5 milyar ABD doları yatırdığı Türkmenbaşı Uluslararası Deniz Limanı'nın potansiyeline dikkat çekti. Modern terminallerle donatılan liman, yıllık 17 milyon ton yükü elleçleme kapasitesine sahiptir ve genel kargo terminali, dökme yük

terminali, konteyner terminali, yolcu feribot terminali, polipropilen terminali ve diğer kimyasal ürün terminalleri aracılığıyla etkin kargo elleçleme ve lojistik hizmetleri sağlamaktadır. Seyitguli Bayseyidov ayrıca, Türkmenbaşı Uluslararası Deniz Limanı'nın çevre dostu tesisleri hayata geçirdiğini ve yeşil teknolojileri kullandığını, bunun da 2023 yılında Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) desteğiyle EcoPort Sürdürülebilir Lojistik Zincir Vakfı (ECOSLC) tarafından verilen Yeşil Liman Sertifikası ile tescillendiğini belirtti. Bunun yanında Bayseyidov, kuru yük gemileri, demiryolu ve karayolu taşımacılığı için uzmanlaşmış çok yönlü feribotlar da dahil olmak üzere çeşitli tiplerde gemiler inşa etme planlarından bahsetti. Bu yıl, üçü genel kargo gemisi ve ikisi Ro-Ro gemisi olmak üzere çeşitli tiplerde beş geminin üretilmesine karar verildiğini belirtti. Türkmendeňizderýayollary Ajansı Başkan Yardımcısı Seyitguli Bayseyidov konuşmasının sonunda, Türkmendeňizderýayollary Ajansı ve Türkmenbaşı Uluslararası Deniz Limanı'nın, tüm bölgenin ekonomik refahına katkıda bulunacak bir ortaklığa açık olduklarını, limanı bölgesel bir ticaret merkezi haline getirmeye, gemi inşası ve altyapıya yatırım yapmak için sayısız fırsat sunmaya çalıştıklarını ifade etti.

TÜRKMENİSTAN VE TÜRKİYE DIŞIŞLERİ BAKANLARI SİVİL HAVACILIK, ENERJİ İŞBİRLİĞİNİ GÖRÜŞTÜLER

Türkmenistan Dışışleri Bakanı Raşid Meredov ile Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanı Hakan Fidan arasında perşembe günü gerçekleşen telefon görüşmesinde, sivil havacılık ile enerji işbirliği ele alındı. Anadolu Ajansı, telefon görüşmesiyle ilgili haber verdi. Telefon görüşmesinde taraflar, en üst seviyede varılan ikili anlaşmaların uygulanma süreçleriyle ilgili görüş alışverişinde bulundular. Türkmenistan Dışışleri Bakanlığı'ndan perşem-

be günü yapılan açıklamaya göre, Türkmenistan ve Türkiye Dışışleri Bakanları siyasi, diplomatik, ticari ve ekonomik alanlarda karşılıklı işbirliği fırsatlarını daha da genişletme hususlarını da değerlendirdiler. Raşid Meredov ve Hakan Fidan, telefon görüşmesinin sonunda Türkmenistan ve Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlıkları arasında düzenli iletişimde bulunulması konusunda mutabık kaldılar.

AZERBAJYCAN 2023 YILINDA TÜRKMEN GAZININ İLK ÜÇ ANA TEDARİKÇİSİ ARASINDA

Orta Asya'nın en büyük doğal gaz satıcısı olan Türkmenistan, 2023 yılında doğal gaz üretimini %6.9, ihracatını ise %12.6 oranında artırdı. Report'un Neutral Turkmenistan gazetesine dayandırdığı habere göre, ülke doğalgazını başta Çin olmak üzere Rusya, Azerbaycan ve Özbekistan'a da sattı ve 2023 yılında toplam 80.6 milyar metreküp doğalgaz üretti. Bu rakamlar, Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov'un çok büyük Galkmış gaz

ve petrol sahasının endüstriyel gelişiminin ve yabancı şirketlerin Hazar Denizi'nin ulusal sektörünün araştırılması ve geliştirilmesine katılımının öneminden bahsettiği bir hükümet toplantısında açıklandı. Devlet Başkanı ayrıca Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan doğalgaz boru hattının inşasının gündemde tutulması talimatını verdi.

DEMİRYOLLARI, COĞRAFİ KAPSAMA ALANINI TÜRKİYE, KIRGIZİSTAN, TACİKİSTAN'A KADAR GENİŞLETMEYİ PLANLIYOR

Türkmenistan Demiryolları, coğrafi kapsama alanını Türkiye, Kırgızistan, Tacikistan'a kadar genişletmeyi planlamaktadır. Türkmenistan'ın Demiryolları Açık Anonim Şirketi, İran-Türkmenistan-Özbekistan ve Gürcistan-Azerbaycan-Hazar Denizi-Türkmenistan-Özbekistan güzergahları aracılığıyla, coğrafi kapsama alanını en yakın ülkelere başlayarak Türkiye, Kırgızistan ve Tacikistan'a, ayrıca Rusya'dan Basra Körfezi ülkeleri ve Hindistan'a kadar genişletmek için bir proje başlattı. Türkmenistan Bakanlar Kurulu'na bağlı Ulaşım ve Haberleşme Ajansı'nın bildirdiğine göre proje, uluslararası yük trafiğinin programa uygun olarak düzenlenmesini ve büyük transit koridorları boyunca yeni güzergahların açılmasını sağlayacaktır. Bu projenin hayata geçirilmesiyle lojistik optimize edilecek ve düzenli sefer yapan trenler sayesinde Kuzey-Güney ve Doğu-Batı güzergahlarında teslimat süreleri kısıllacaktır.

Bu proje, demiryollarının lokomotif filosunun tüm güzergah boyunca modernize edilmesi sayesinde mümkün olmuştur. Demiryolu araçlarının kapsamlı bir şekilde yeniden yapılandırılması ve yenilenmesinin ardından, kapasitesi artırılmış modern yük ana hat dizel lokomotifleri işletmeye alınmıştır. Uzmanlar, bu hizmetin 2-4 gün içinde kargo teslimatının öngörülebilir hızı, programlara ve son teslim tarihlerine tam bağlılık, cazip nakliye maliyetleri ve demiryolu taşımacılığının çevre dostu olması gibi avantajlarına dikkat çekmektedir. Demiryolları A.Ş., Türkmenistan'ın posta hizmetleri şirketi Türkmenposta ile birlikte kargo taşımacılığını yönetmek için otomatik bir sistem başlatmıştır.

TÜRKMENİSTANLI GİRİŞİMCİLER, KAZAKİSTAN'DA TEKSTİL VE BİTÜM ÜRETİMİYLE İLGİLENİYORLAR

Türkmenistan iş çevreleri temsilcileri, 19-23 Şubat 2024 tarihlerinde Kazakistan'a düzenlenen iş ziyareti kapsamında Astana-Techopolis Serbest Ekonomik Bölgesi'nin sanayi parkındaki işletmeleri ziyaret ederek, söz konusu ekonomik bölgede tekstil ürünleri ve inşaat bitümünün üretilmesi ve daha sonra bu ürünlerin Kazakistan'da satılması olasılığına ilgi duyduklarını ifade ettiler. Türkmenistan iş heyeti, tekstil endüstrisi temsilcileri ve inşaat malzemeleri üreticilerinden oluşmaktaydı. İlgili gelişme, cuma günü Kazakistan'ın Türkmenistan Büyükelçiliği tarafından bildirildi. Türkmenistanlı girişimciler, iş gezisi sırasında Astana Yatırım ve Girişimciliği Geliştirme Departmanı yönetiminin yanı sıra Astana Invest City Investment Development Centre ve Astana Development Centre şirketlerinin temsilcileri ile bir araya geldiler.

Görüşmeler sırasında, Türkmenistanlı girişimcilere hem başkent Astana'nın özel ekonomik bölgesi çerçevesinde hem de yatırım sözleşmesi kapsamında yatırım projelerinin uygulanma mekanizmaları hakkında bilgi verildi. Türkmenistan ve Kazakistanlı girişimciler, yatırım işbirliği, inşaat, kimyasal üretim ve inovasyon alanı ile ilgili çok çeşitli konuları görüştüler. Kazakistan tarafı, yatırım projelerinin gerçekleştirilmesinde Türkmenistan tarafına kapsamlı destek sağlamaya hazır olduğunu ifade etti. Türkmenistan iş heyeti ayrıca, ülkenin Kazakh Invest şirketinin ve QazTrade Trade Policy Development Centre şirketinin yöneticileri ile bir araya geldi ve Kazakistan iş çevrelerinin temsilcileri ile B2B toplantıları gerçekleştirdi. Kazakistan-Türkmenistan ticari, ekonomik ve yatırım işbirliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların devamı olarak, yakın gelecekte Almatı, Çimkent, Aktau ve Astana'ya iş gezileri düzenlenecektir.

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN,

Rektör Vekili Dr. Baktıgöl KALAMBEKOVA

ORASAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:

Prof. Dr. Nasuh USLU

Editör: Prof. Dr. Nasuh USLU

Sayfa Tasarımı: Dr. Maksat ACIKAN uulu

Yayına Hazırlayanlar:

Dr. Maksat ACIKAN uulu, Natalya KURT

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, ORASAM, Cengiz Aytmatov

Yerleşkesi, Bişkek

Tel: (0996) 0312-25-31-28

Orta Asya ülkelerinden Kırgızca, Türkçe, Rusça,

İngilizce günlük haberler için sitemize bakabilirsiniz:

orasam.manas.edu.kg

Bizi ayrıca Facebook, Instagram,

Twitter'dan da takip edebilirsiniz.

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994

orasammanas

